

Sygn. akt II CSK 390/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa C.W.
przeciwko Skarbowi Państwa - Staroście O.
o ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 grudnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 20 października 2016 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. przyznaje adw. A.D. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w K.) kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna może zostać przyjęta do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wymienione, kwalifikowane, przesłanki wskazują, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione jedynie wtedy, gdy realizuje ona swą funkcję publicznoprawną, pozostawiając interes prywatny strony na drugim planie. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia.

Powód powołał przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistą zasadność skargi, w związku z naruszeniem przez Sąd Okręgowy, jego zdaniem, art. 189 k.p.c. Jako ewentualne przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Jak zostało wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego, przesłanka oczywistej zasadności oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy uchybienia, na które wskazuje skarżący, bez wątpienia wystąpiły lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi, zatem wykazać, że kwestionowane orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.). Analiza argumentacji prawnej przedstawionej w uzasadnieniu wniosku

o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, by skarga była - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona. Dodatkowo zauważa się, że twierdzenie o oczywistej zasadności skargi stoi w sprzeczności ze sformułowaną przez skarżącego potrzebą wykładni przepisów prawa lub istnieniem zagadnienia prawnego. Jeżeli bowiem w związku z zarzucanym naruszeniem przepisów występuje istotne zagadnienie prawne albo powstaje potrzeba ich wykładni z uwagi na to, że budzą poważne wątpliwości lub wywołują rozbieżności w orzecznictwie sądów, to nie może być mowy o oczywistym (rażącym) naruszeniu tego przepisu, prowadzącym do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w rozumieniu wyżej wskazanym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2009 r., sygn. akt V CSK 358/08).

W odniesieniu do przesłanki istotnego zagadnienia prawnego przypomnieć należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż zagadnieniem prawnym jest takie zagadnienie, które ma znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04). Powołanie się przez skarżącego na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych i istotności zagadnienia z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których powstało. Ponadto skarżący powinien wykazać, że jego rozstrzygnięcie będzie miało ważne znaczenie dla praktyki sądowej oraz dla rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, nie publ.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 - 16, poz. 243). Lakoniczna argumentacja przedstawiona przez skarżącego nie spełnia wskazanych wyżej wymogów i nie stanowi podstawy do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na trzecią, wskazaną przez skarżącego przesłankę, tj. potrzebę wykładni przepisów, tu: art. 189 k.p.c., również musi być ocenione jako chybione. Ta przesłanka ma zastosowanie

wówczas gdy chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub gdy istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, co wymaga od skarżącego podania na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem wskazywanego przepisu oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do wątpliwości zwykłych wiążących się z procesem stosowania prawa. Ponadto, gdy przy stosowaniu wskazywanych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15; z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, nie publ.). Uzasadniając wniosek we wskazanym zakresie skarżący powołał co prawda orzeczenia, które mogły świadczyć o rozbieżnościach w orzecznictwie. Nie dostrzegł jednak, że wskazane rozstrzygnięcia zapadły zazwyczaj na gruncie odmiennych stanów faktycznych. To z kolei prowadzi do wniosku, że Sąd Najwyższy nie może skonstruować uniwersalnej tezy, przesądzającej o istnieniu bądź braku interesu prawnego spadkobierców w ustaleniu nieistnienia przejścia z mocy prawa na rzecz Skarbu Państwa własności nieruchomości na podstawie art. 2 ust. 1 lit. b), c) i d) dekretu z dnia 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej. Ocena czy powód ma interes prawny w żądaniu ustalenia istnienia stosunku prawnego lub prawa podlega każdorazowo badaniu i ocenie sądu z uwzględnieniem wskazywanych i ustalonych *in casu* okoliczności faktycznych i zdarzeń prawnych.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99⁹ k.p.c. w związku z § 2 pkt 5 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm. Dz.U. z 2016 r., poz. 1668) oraz art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2016 r., poz. 2261).

O wynagrodzeniu należnym ustanowionemu z urzędu pełnomocnikowi powoda orzeczono na podstawie § 8 pkt 6 i § 16 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016 r., poz. 1714).

jw